Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
της 18ης Σεπτεμβρίου 2019[1]

Υπόθεση C-678/18

Procureur-Generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden

[αίτηση του Hoge Raad der Nederlanden
(Ανωτάτου Δικαστηρίου των Κάτω Χωρών)
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Προδικαστικό ερώτημα – Παραδεκτό – Άρθρο 267 ΣΛΕΕ – Έννοια της ένδικης διαφοράς – Αίτηση αναιρέσεως υπέρ του νόμου – Αμετάβλητο της διαμορφωθείσας από την προσβαλλόμενη απόφαση καταστάσεως – Σχέδια και υποδείγματα – Ασφαλιστικά μέτρα – Αρμοδιότητα των πρωτοβάθμιων εθνικών δικαστηρίων επί διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων – Αποκλειστική δικαιοδοσία των δικαστηρίων κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων»

1. Ο κανονισμός (ΕΚ) 6/2002[2] ορίζει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να ορίσουν στο έδαφός τους ένα ή περισσότερα «δικαστήρια κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων» που έχουν αποκλειστική δικαιοδοσία να αποφαίνονται επί αγωγών περί παραποίησης/απομίμησης και περί ακυρότητας των κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων (άρθρο 81).

2. Σε συμμόρφωση προς τα ανωτέρω, οι Κάτω Χώρες ανέθεσαν την εν λόγω αποκλειστική δικαιοδοσία στο Rechtbank Den Haag (πρωτοδικείο Χάγης, Κάτω Χώρες), ορίζοντας έναν από τους δικαστές του εν λόγω δικαστηρίου ως αρμόδιο για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων.

3. Εντούτοις, το Hoge Raad der Nederlanden (Ανώτατο Δικαστήριο των Κάτω Χωρών) διατηρεί αμφιβολίες όσον αφορά το εάν η ως άνω ρύθμιση (ήτοι, το ότι ο δικαστής του εξειδικευμένου δικαστηρίου κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων που εδρεύει στη Χάγη είναι ο μόνος αρμόδιος για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων όσον αφορά τις ένδικες διαφορές του άρθρου 81 του κανονισμού 6/2002) συνάδει προς τις λοιπές διατάξεις του εν λόγω κανονισμού.

4. Οι ως άνω αμφιβολίες του αιτούντος δικαστηρίου ανακύπτουν υπό το πρίσμα μιας υφιστάμενης διχογνωμίας στις Κάτω Χώρες, όπου διάφορα πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια δικαστήρια, τα οποία δεν έχουν την ιδιότητα του δικαστηρίου κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων, έκριναν εαυτά αρμόδια για την εκδίκαση αιτήσεων για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων στο πλαίσιο διαδικασιών επί αγωγών περί παραποίησης/αποποίησης ή ακυρότητας τέτοιων σχεδίων και υποδειγμάτων.

1 Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ισπανική.

2 Κανονισμός του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2001, για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα (ΕΕ 2002, L 3, σ. 1).

I. Το νομικό πλαίσιο

Α. Το δίκαιο της Ένωσης. Ο κανονισμός 6/2002

5. Ο τίτλος IX αφορά τη «Δικαιοδοσία και διαδικασία σε αγωγές που αφορούν κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα».

6. Το δεύτερο τμήμα του εν λόγω τίτλου, το οποίο απαρτίζεται από τα άρθρα 80 έως 92, αφορά «Διαφορές σχετικά με την παραποίηση/απομίμηση και με την ακυρότητα των κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων».

7. Κατά το άρθρο 80 («Δικαστήρια κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων»):

«1. Τα κράτη μέλη ορίζουν στο έδαφός τους τον μικρότερο δυνατό αριθμό πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων εθνικών δικαστηρίων (εφεξής καλούνται “δικαστήρια κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων”), τα οποία ασκούν τα καθήκοντα που τους ανατίθενται με τον παρόντα κανονισμό.

[…]»

8. Το άρθρο 81 («Δικαιοδοσία σε υπόθεση παραποίησης/απομίμησης και ακυρότητας») ορίζει τα εξής:

«Τα δικαστήρια κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων έχουν αποκλειστική δικαιοδοσία:

α) επί αγωγών περί παραποίησης/απομίμησης και –αν επιτρέπεται βάσει του εθνικού δικαίου– αγωγών για επαπειλούμενη παραποίηση/απομίμηση κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων,

β) επί αγωγών για την διαπίστωση μη παραποίησης/απομίμησης κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων, αν επιτρέπεται βάσει του εθνικού δικαίου,

γ) επί αγωγών περί ακυρότητας ενός μη καταχωρισμένου κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος,

δ) επί ανταγωγών περί ακυρότητας ενός κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος, οι οποίες ασκούνται στο πλαίσιο των αγωγών βάσει του στοιχείου α)».

9. Το άρθρο 90 («Ασφαλιστικά μέτρα») ορίζει τα εξής:

«1. Ενώπιον των δικαστηρίων ενός κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένων των δικαστηρίων κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων του κράτους μέλους αυτού, μπορεί να κατατίθεται αίτηση για λήψη ασφαλιστικών μέτρων σχετικά με κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα, όπως προβλέπεται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους αυτού για τα εθνικά σχέδια και υποδείγματα, ακόμη και αν, βάσει του παρόντος κανονισμού, αρμόδιο να αποφανθεί είναι δικαστήριο κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων άλλου κράτους μέλους.

2. Κατά την εκδίκαση της αίτησης για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων, είναι παραδεκτή η ένσταση περί ακυρότητας κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος την οποία προβάλλει ο εναγόμενος με άλλο τρόπο, εκτός από ανταγωγή. Το άρθρο 85 παράγραφος 2 εφαρμόζεται mutatis mutandis.

3. Το δικαστήριο κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων, η δικαιοδοσία του οποίου βασίζεται στο άρθρο 82, παράγραφοι 1, 2, 3 ή 4, είναι αρμόδιο να διατάσσει ασφαλιστικά μέτρα τα οποία εφαρμόζονται στο έδαφος οποιουδήποτε κράτους μέλους, τηρουμένης της διαδικασίας για αναγνώριση και εκτέλεση σύμφωνα με τον τίτλο III της σύμβασης για την εκτέλεση. Αυτή η δικαιοδοσία είναι αποκλειστική.»

10. Το τρίτο τμήμα του τίτλου IX (άρθρα 93 και 94) αφορά «Άλλες διαφορές σχετικά με τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα».

11. Το άρθρο 93 («Συμπληρωματικές διατάξεις περί δικαιοδοσίας των εθνικών δικαστηρίων, πλην των δικαστηρίων κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων») ορίζει τα εξής:

«1. Στο κράτος μέλος του οποίου τα δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία βάσει του άρθρου 79, παράγραφοι 1 ή 4, οι αγωγές για κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα πέραν εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 81, εκδικάζονται από τα δικαστήρια τα οποία θα ήταν κατά τόπο και καθ' ύλην αρμόδια εάν επρόκειτο για αγωγές σχετικά με εθνικές καταχωρήσεις σχεδίων και υποδειγμάτων στο κράτος αυτό.

[…]»

Β. Η εθνική νομοθεσία

1. Wet op de rechterlijke organisatie (ολλανδικός νόμος περί δικαστηρίων)

12. Κατά το άρθρο 78:

«1. Το Hoge Raad [Ανώτατο Δικαστήριο] αποφαίνεται επί αιτήσεων αναιρέσεως κατά πράξεων, αποφάσεων, διατάξεων και διαταγών εκτελέσεως των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων δικαστηρίων, οι οποίες ασκήθηκαν είτε από διάδικο είτε από τον Procureur-generaal [(στο εξής: γενικός εισαγγελέας)] του Hoge Raad "υπέρ του νόμου".

[…]

7. Η άσκηση αναιρέσεως "υπέρ του νόμου" δεν επιτρέπεται, εάν οι διάδικοι μπορούν να ασκήσουν τακτικό ένδικο μέσο, και δεν μπορεί να δυσχεραίνει τη νομική θέση των διαδίκων.»

13. Δυνάμει του άρθρου 111, παράγραφος 2, αρχή και στοιχείο c, αρμόδιος να ασκεί αίτηση αναιρέσεως υπέρ του νόμου είναι ο γενικός εισαγγελέας.

2. Νόμος της 4ης Νοεμβρίου 2004 περί εκτελέσεως του κανονισμού του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα και περί καθορισμού του δικαστηρίου κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων (νόμος περί εκτελέσεως του κανονισμού ΕΚ για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα) [3]

14. Το άρθρο 3 ορίζει τα εξής:

«Επί των προβλεπομένων στο άρθρο 81 του κανονισμού αγωγών αποκλειστική αρμοδιότητα έχει, σε πρώτο βαθμό, το rechtbank Den Haag [(πρωτοδικείο Χάγης)] και σε διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων του εν λόγω rechtbank.»

3 (Nederlandse) Wet van 4 november 2004 tot uitvoering van de verordening van de Raad van de Europese Unie betreffende Gemeenschapsmodellen houdende aanwijzing van de rechtbank voor het Gemeenschapsmodel (Uitvoeringswet EG-verordening betreffende Gemeenschapsmodellen) (Stb. 2004/573). Στο εξής: νόμος της 4ης Νοεμβρίου 2004.

II. Τα πραγματικά περιστατικά και το προδικαστικό ερώτημα

15. Η Spin Master είναι μια καναδέζικη επιχείρηση παιχνιδιών. Υπό το σήμα «Bunchems» εμπορεύεται μικρές χρωματιστές μπάλες παιχνιδιού (τύπου velcro) οι οποίες «γαντζώνονται» η μία στην άλλη, με αποτέλεσμα να μπορούν να δημιουργηθούν διάφορα σχήματα και παραστάσεις. Στις 16 Ιανουαρίου 2015, καταχώρισε στο όνομά της και υπό τον αριθμό 002614669 0002 ένα κοινοτικό υπόδειγμα για τις μικρές της μπάλες παιχνιδιού.

16. Υπό την επωνυμία «Linkeez» η High5 εμπορεύεται μικρές χρωματιστές μπάλες παιχνιδιού (τύπου velcro) οι οποίες «γαντζώνονται» η μία στην άλλη, με αποτέλεσμα να μπορούν να δημιουργηθούν διάφορα σχήματα και παραστάσεις.

17. Η Spin Master άσκησε ενώπιον του δικαστή ασφαλιστικών μέτρων του rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείο Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες) αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, λόγω παραποίησης/απομίμησης του κοινοτικού υποδείγματος που είχε καταχωρίσει. Συγκεκριμένα, ζήτησε να απαγορευθεί η διάθεση των εν λόγω εμπορευμάτων της High5 εντός της ολλανδικής επικράτειας.

18. Στο πλαίσιο της ως άνω διαδικασίας, η High5 υποστήριξε in limine litis ότι το rechtbank Den Haag (πρωτοδικείο Χάγης) είναι αποκλειστικώς αρμόδιο να αποφανθεί επί της διαφοράς, και ως εκ τούτου είναι αναρμόδιο το rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείο Άμστερνταμ).

19. Στις 12 Ιανουαρίου 2017, ο δικαστής ασφαλιστικών μέτρων του rechtbank Amsterdam (πρωτοδικείου Άμστερνταμ) απέρριψε την εκ του άρθρου 90, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 ένσταση αναρμοδιότητας, και διέταξε σειρά ασφαλιστικών μέτρων[4]. Με την ίδια απόφαση έταξε προθεσμία έξι μηνών από την ημερομηνία εκδόσεως της εν λόγω αποφάσεως για την άσκηση αγωγής επί της ουσίας, όπως ορίζει το άρθρο 1019i του [ολλανδικού] κώδικα πολιτικής δικονομίας.

20. Ο γενικός εισαγγελέας, αφού επισήμανε ότι στην ολλανδική νομολογία διατυπώνονται διαφορετικές απόψεις σχετικά με το εάν οι δικαστές των ασφαλιστικών μέτρων άλλων rechtbanken (πρωτοδικείων), διαφορετικών από το Rechtbank Den Haag (πρωτοδικείο Χάγης), είναι αρμόδιοι να διατάσσουν τέτοια μέτρα σε περίπτωση ένδικης διαφοράς όπως η επίδικη, άσκησε αίτηση αναιρέσεως «υπέρ του νόμου» κατά της αποφάσεως του δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων του Άμστερνταμ.

21. Με τον λόγο αναιρέσεως προβάλλεται ότι:

– δυνάμει της ολλανδικής νομοθεσίας, μόνος αρμόδιος για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων στο πλαίσιο διαδικασίας λόγω παραποίησης/απομίμησης κοινοτικού υποδείγματος είναι ο δικαστής του rechtbank Den Haag (πρωτοδικείου Χάγης)·

– το άρθρο 90, παράγραφος 2, του κανονισμού 6/2002 δεν εφαρμόζεται στις προβλεπόμενες στο άρθρο 81 ένδικες διαφορές, όπως συνάγεται από το νομοθετικό πλαίσιο και τη γενικότερη «οικονομία» του προπαρατεθέντος κανονισμού.

4 Μεταξύ άλλων, υπό την απειλή χρηματικής ποινής, απαγόρευσε στη High5 να διαθέτει προς πώληση τις μικρές μπάλες παιχνιδιού και τα εξαρτήματα αυτών και την υποχρέωσε να ζητήσει από τους επαγγελματίες αγοραστές την επιστροφή αυτών, αποζημιώνοντάς τους για το κόστος των εμπορευμάτων καθώς και τα μεταφορικά τους έξοδα. Η High5 όφειλε, επιπλέον, να αποστείλει στη Spin Master κατάλογο των προμηθευτών και των αγοραστών της, προσδιορίζοντας τα παρεχόμενα εμπορεύματα.

22. Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Hoge Raad der Nederlanden (Ανώτατο Δικαστήριο των Κάτω Χωρών) υποβάλλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 90, παράγραφος 1, του κανονισμού για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα την έννοια ότι απαιτεί να ανατίθεται υποχρεωτικώς σε όλα τα μνημονευόμενα σε αυτό δικαστήρια ενός κράτους μέλους η αρμοδιότητα να διατάσσουν ασφαλιστικά μέτρα, ή αφήνει στα κράτη μέλη –πλήρως ή εν μέρει– τη δυνατότητα να αναθέτουν αποκλειστικώς στα δικαστήρια που έχουν οριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 80, παράγραφος 1, του κανονισμού για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα, ως (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια) δικαστήρια κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων την αρμοδιότητα να διατάσσουν τέτοια μέτρα;»

III. Διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

23. Η διάταξη περί παραπομπής περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 5 Νοεμβρίου 2018.

24. Γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν ο γενικός εισαγγελέας, η Ολλανδική Κυβέρνηση και η Επιτροπή. Δεν κρίθηκε αναγκαία η διεξαγωγή επ' ακροατηρίου συζητήσεως.

IV. Ανάλυση

25. Το προδικαστικό ερώτημα αφορά το ζήτημα αν η αποκλειστική δικαιοδοσία των (εξειδικευμένων) δικαστηρίων κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων να εκδικάζουν ορισμένες αγωγές παραποίησης/απομίμησης και ακυρότητας, οι οποίες προβλέπονται στα άρθρα 80 και 81 του κανονισμού 6/2002, καταλαμβάνει ή όχι τα προβλεπόμενα στο άρθρο 90 του εν λόγω κανονισμού ασφαλιστικά μέτρα.

26. Το ερώτημα προκύπτει από το γεγονός ότι το άρθρο 90 φαίνεται να επιτρέπει, όσον αφορά τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα, και αντίθετα προς αυτό που θα επέτασσε ο αποκλειστικός χαρακτήρας της δικαιοδοσίας, τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων και από άλλα δικαστήρια των κρατών μελών (δηλαδή όχι μόνο από τα εξειδικευμένα).

27. Προτού προχωρήσω στην εξέταση του ως άνω ζητήματος, θα πρέπει να διευκρινιστεί αν, όπως διαφαίνεται στη διάταξη περί παραπομπής του αιτούντος δικαστηρίου, πρόκειται για διαφορά που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 267 ΣΛΕΕ.

A. Επί του παραδεκτού του προδικαστικού ερωτήματος

28. Το προδικαστικό ερώτημα ερμηνείας ανέκυψε στο πλαίσιο αιτήσεως αναιρέσεως «υπέρ του νόμου», την οποία μπορεί να ασκήσει ο γενικός εισαγγελέας κατά των αποφάσεων των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων δικαστηρίων κατά των οποίων δεν είναι πλέον δυνατή η άσκηση τακτικού ενδίκου μέσου.

29. Αυτό το είδος αιτήσεως αναιρέσεως προβλέπεται χάριν της ομοιόμορφης εφαρμογής του νόμου. Η άσκησή της προσήκει όταν το επίδικο ζήτημα ανακύπτει σε μεγάλο αριθμό υποθέσεων και, ελλείψει απόφασης του Hoge Raad (Ανωτάτου Δικαστηρίου), η νομολογία δίδει αποκλίνουσες λύσεις.

30. Πρόκειται για δικονομικό μηχανισμό ο οποίος αξιοποιεί στο έπακρο την παραδοσιακή λειτουργία του ενδίκου μέσου της αναιρέσεως για την εξασφάλιση της ομοιόμορφης ερμηνείας του δικαίου (ήτοι, την προστασία του νόμου, υπό αντικειμενική έννοια, έναντι των υποκειμενικών συμφερόντων των διαδίκων). Στην ως άνω λειτουργία προστίθεται η «υπέρ του νόμου» επιδίωξη διαμόρφωσης της

νομολογίας για το μέλλον, έστω και χωρίς συγκεκριμένες συνέπειες για την υπόθεση της κύριας δίκης, η έκβαση της οποίας παραμένει αμετάβλητη. Σε περίπτωση που η αίτηση αναιρέσεως γίνει δεκτή, θα πρέπει να αναιρεθεί η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, χωρίς να επηρεάζεται η νομική κατάσταση των διαδίκων, η οποία έχει ήδη κριθεί οριστικά πρωτοδίκως.

31. Το Hoge Raad (Ανώτατο Δικαστήριο) είναι βεβαίως δικαστήριο οι αποφάσεις του οποίου δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ. Επομένως, σε περίπτωση αμφιβολίας ως προς την ερμηνεία διατάξεως του δικαίου της Ένωσης, υποχρεούται να υποβάλει προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο.

32. Θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι, ακόμη και αν γίνει δεκτή η άσκηση δικαιοδοτικής λειτουργίας από το αιτούν δικαστήριο γενικά, δεδομένου ότι στο πλαίσιο αιτήσεως αναιρέσεως υπέρ του νόμου δεν υφίσταται πραγματική διαμάχη μεταξύ των διαδίκων, το υπό κρίση προδικαστικό ερώτημα δεν πρέπει να γίνει δεκτό.

33. Εντούτοις, φρονώ ότι η εν λόγω ένσταση δεν μπορεί να ευδοκιμήσει. Όπως έχει ήδη κρίνει το Δικαστήριο, τα προδικαστικά ερωτήματα δεν υποβάλλονται μόνο στο πλαίσιο κατ' αντιμωλία διαδικασίας[5]. Όπως έχει επισημάνει ο γενικός εισαγγελέας D. Ruiz-Jarabo Colomer, η υποβολή προδικαστικού ερωτήματος επιτρέπεται επίσης και «χωρίς να υφίσταται διαφορά. Έχει δηλαδή αποφασιστική σημασία ο αιτούμενος την αρωγή του Δικαστηρίου να ασκεί δικαιοδοτική λειτουργία και να εκτιμά ότι, προκειμένου να αποφανθεί, απαιτείται ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου, ενώ δεν ασκεί επιρροή το γεγονός ότι το ερώτημα ανακύπτει στο πλαίσιο διαδικασίας άνευ συζητήσεως»[6].

34. Εάν, όπως συμβαίνει εν προκειμένω, υπήρξε προηγουμένως ένδικη διαφορά μεταξύ των διαδίκων και η πρωτόδικη απόφαση άγεται τελικώς, μέσω ασκήσεως εφέσεως ή αιτήσεως αναιρέσεως, ενώπιον ανώτερου δικαστηρίου, «το αποφαινόμενο […] δικαστήριο πρέπει να θεωρηθεί ως δικαστήριο, υπό την έννοια του άρθρου [267 ΣΛΕΕ], το οποίο έχει την εξουσία να υποβάλει προδικαστικό ερώτημα στο Δικαστήριο»[7].

35. Η ως άνω διαπίστωση δεν ανατρέπεται από το γεγονός ότι η κατάσταση των συγκεκριμένων διαδίκων δεν θίγεται, ανεξαρτήτως του περιεχομένου της αποφάσεως που εκδόθηκε σε διαδικασία κινηθείσα υπέρ του νόμου. Αντιθέτως, η erga omnes ισχύς αυτού του είδους αποφάσεων τους προσδίδει ιδιαίτερο χαρακτήρα ο οποίος, ακριβώς επειδή βαίνει πέραν των ορίων της επίδικης περίπτωσης, δικαιολογεί απολύτως την υποβολή ερωτήματος από το Hoge Raad (Ανωτάτου Δικαστηρίου) στο Δικαστήριο, ώστε η απάντηση που θα παράσχει, κατά την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, να έχει μεγαλύτερη εμβέλεια, προκειμένου να διασφαλιστεί η ομοιόμορφη εφαρμογή του κανονισμού 6/2002 από όλα τα δικαστήρια των Κάτω Χωρών.

36. Εν συνόψει, φρονώ ότι δεν υπάρχει κανένα εμπόδιο για το παραδεκτό του προδικαστικού ερωτήματος.

Β. Επί της ουσίας

37. Ο κανονισμός 6/2002 προβλέπει ένα σύστημα δικαστικής εξειδίκευσης: σε κάθε κράτος μέλος ορίζεται ένας κατά το δυνατόν περιορισμένος αριθμός εθνικών δικαστηρίων (τα αποκαλούμενα «δικαστήρια κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων»), τα οποία αποφαίνονται επί αγωγών ακυρότητας και παραποίησης/απομίμησης κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων.

5 Αποφάσεις της 14ης Δεκεμβρίου 1971, Politi (43/71, EU:C:1971:122), της 21ης Φεβρουαρίου 1974, Birra Dreher (162/73, EU:C:1974:17), της 18ης Ιουνίου 1998, Corsica Ferries (C-266/96, EU:C:1998:306), καθώς και της 25ης Ιουνίου 2009, Roda Golf & Beach Resort (C-14/08, EU:C:2009:395, σκέψη 33).

6 Προτάσεις στην υπόθεση De Coster (C-17/00, EU:C:2001:366, σημείο 30).

7 Απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 2008, Cartesio (C-210/06, EU:C:2008:723, σκέψεις 57 έως 59).

38. Ο κανόνας αυτός, ο οποίος προβλέπεται στα άρθρα 80 και 81 του ως άνω κανονισμού, συνεπάγεται, χωρίς να υπάρχει αμφισβήτηση επ' αυτού, ότι εναπόκειται στα δικαστήρια κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων και μόνον, υπό την ιδιότητά τους ως ειδικών επί των οικείων ζητημάτων, να αποφαίνονται ως προς την ουσία των σχετικών διαφορών.

39. Ωστόσο, το άρθρο 90, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού φαίνεται να ακολουθεί άλλη λογική, η οποία δίνει προβάδισμα στην αρχή της αποτελεσματικότητας έναντι της δικαστικής εξειδίκευσης, όσον αφορά τα ασφαλιστικά μέτρα[8]. Αίτηση για τη λήψη αυτών των μέτρων «σχετικά με κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα» μπορεί να κατατίθεται «ενώπιον των δικαστηρίων ενός κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένων των δικαστηρίων κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων του κράτους μέλους αυτού».

40. Εκ πρώτης όψεως, η αποκλειστικότητα του άρθρου 81 απουσιάζει από το άρθρο 90, καθιστώντας έτσι δυνατή τη συμμετοχή και άλλων εθνικών δικαστηρίων πέραν του εξειδικευμένου δικαστηρίου, συμμετοχή η οποία περιορίζεται όμως στη δυνατότητα λήψης ασφαλιστικών μέτρων. Όσον αφορά τα τελευταία, η εγγενής στην αρχή της αποτελεσματικότητας ανάγκη επιτάχυνσης, καθώς και η ανάγκη της μέγιστης δυνατής εδαφικής εγγύτητας των διαφόρων αρμοδίων δικαστών, συνηγορούν υπέρ της αποκέντρωσης της αρμοδιότητας έναντι της συγκέντρωσης αυτής σε ένα δικαιοδοτικό όργανο και μόνον[9].

41. Η ως άνω ερμηνεία βρίσκει έρεισμα στο γράμμα του άρθρου 90, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002: τα εν λόγω μέτρα μπορεί να διατάξει οποιοδήποτε δικαστήριο κράτους μέλους (η αναφορά πρέπει να θεωρηθεί ότι καταλαμβάνει εκείνα τα δικαστήρια του οικείου κράτους μέλους τα οποία είναι αρμόδια να αποφαίνονται επί διαφορών που αφορούν σχέδια και υποδείγματα). Το γεγονός ότι το δικαστήριο δεν απαιτείται να είναι εξειδικευμένο επιβεβαιώνεται από τη φράση «συμπεριλαμβανομένων των δικαστηρίων κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων»: όσον αφορά τα ασφαλιστικά μέτρα, η αρμοδιότητα των τελευταίων εξομοιώνεται με την αρμοδιότητα των λοιπών δικαστηρίων[10].

42. Τόσο ο γενικός εισαγγελέας[11] όσο και η Ολλανδική Κυβέρνηση υποστηρίζουν, ωστόσο, ότι το άρθρο 90 του κανονισμού 6/2002 δεν επηρεάζει το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 81 ούτε εισάγει εξαίρεση από τις διατάξεις του τελευταίου. Κατά την άποψή τους, το άρθρο 81 θεσπίζει τη δικαιοδοσία των εξειδικευμένων δικαστηρίων κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων σε κάθε στάδιο της διαδικασίας επί ακυρότητας ή παραποίησης/απομίμησης, συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστικών μέτρων. Το άρθρο 90 ισχύει για άλλες περιπτώσεις αγωγών πέραν των προβλεπομένων στο άρθρο 81.

43. Η Επιτροπή τάσσεται υπέρ της αντίθετης άποψης. Το άρθρο 90, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 ορίζει ότι αρμόδια για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων σχετικά με κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα είναι τα δικαστήρια κράτους μέλους, «συμπεριλαμβανομένων των δικαστηρίων κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων». Τουτέστιν, παρέχεται εναλλακτικά η δυνατότητα να ζητηθεί αρωγή είτε από τα (εξειδικευμένα) δικαστήρια κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων είτε από άλλα μη εξειδικευμένα δικαστήρια (τα οποία όμως έχουν γενική δικαιοδοσία σε υποθέσεις που αφορούν σχέδια και υποδείγματα). Φρονώ ότι η ως άνω άποψη προσεγγίζει περισσότερο την ορθή ερμηνεία της οικείας διατάξεως.

8 Ο κανονισμός 6/2002 δεν περιέχει εναρμονισμένη τυπολογία όσον αφορά τα εν λόγω μέτρα: σε κάθε κράτος μέλος λαμβάνονται τα προβλεπόμενα από την εθνική νομοθεσία μέτρα.

9 Όπως προαναφέρθηκε, ο κανονισμός 6/2002 επιτρέπει σε κάθε κράτος μέλος να έχει όχι μόνο ένα αλλά περισσότερα (τον «μικρότερο δυνατό» αριθμό) εξειδικευμένα δικαστήρια για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα. Οι Κάτω Χώρες επέλεξαν να έχουν ένα μόνο δικαστήριο.

10 Διαφορετικό ζήτημα είναι αυτό που αφορά την αποτελεσματικότητα των εν λόγω μέτρων σε συνάρτηση με το δικαστήριο που τα διέταξε. Θα ασχοληθώ με την ως άνω διάκριση κατωτέρω.

11 Οι παρατηρήσεις του επαναλαμβάνουν όσα εξετέθησαν στην αίτηση αναιρέσεως υπέρ του νόμου ενώπιον του Hoge Raad (Ανωτάτου Δικαστηρίου).

44. Προς επίρρωση της θέσης του, ο γενικός εισαγγελέας επικαλείται το Πρωτόκολλο για την επίλυση των διαφορών σχετικά με την παραβίαση και το κύρος των κοινοτικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας [12]. Κατά την άποψη του γενικού εισαγγελέα, το άρθρο 90 του κανονισμού 6/2002 ακολουθεί το μοντέλο του άρθρου 36 του εν λόγω Πρωτοκόλλου, σκοπός του οποίου ήταν να καταστήσει δυνατή τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων όσον αφορά τόσο τα εθνικά όσο και τα κοινοτικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Το άρθρο 36 δεν αποσκοπούσε στη θέσπιση εξαιρέσεως από τους κανόνες του Πρωτοκόλλου περί εγχώριων αρμοδιοτήτων, αλλά από εκείνους που σχετίζονται με τη διεθνή δικαιοδοσία [13].

45. Δεν νομίζω ότι η εν λόγω αναφορά στο σύστημα των διαφορών που αφορούν κοινοτικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας (στο οποίο δεν δόθηκε συγκεκριμένη έκφραση στο πλαίσιο του μόνιμου μηχανισμού) χρησιμεύει, προς τη μία ή προς την άλλη κατεύθυνση, για την ερμηνεία του άρθρου 90 του κανονισμού 6/2002 για τα σχέδια και υποδείγματα. Ο Ολλανδός νομοθέτης, δηλώνοντας ότι ακολουθεί τη ρύθμιση του Πρωτοκόλλου, αποκρυστάλλωσε, πράγματι, την τάση του να συγκεντρώνει τις σχετικές με την προστασία των κοινοτικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας αρμοδιότητες σε ένα δικαιοδοτικό όργανο και μόνον, ωστόσο η σχετική πρόβλεψη δεν αίρει τις υπάρχουσες αμφιβολίες όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 90, σε σχέση με το άρθρο 81, του κανονισμού 6/2002.

46. Μεγαλύτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το επιχείρημα περί «οικονομίας» του κανονισμού 6/2002, την οποία επικαλούνται ο γενικός εισαγγελέας και η Ολλανδική Κυβέρνηση. Κατά την άποψή τους, στο άρθρο 90 διατυπώνεται ο *γενικός* κανόνας όσον αφορά τα ασφαλιστικά μέτρα, και η εν λόγω ρύθμιση πρέπει να τυγχάνει διευκρινίσεως αναλόγως του είδους της διαδικασίας στο πλαίσιο της οποίας ζητείται η λήψη τέτοιων μέτρων:

– όταν πρόκειται για αγωγές «σε υπόθεση παραποίησης/απομίμησης και ακυρότητας δικαιωμάτων επί κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων (άρθρο 81), ασφαλιστικά μέτρα μπορούν να λάβουν μόνον τα εξειδικευμένα δικαστήρια, καθώς οι σχετικές διαδικασίες εμπίπτουν στην αποκλειστική τους αρμοδιότητα·

– όταν πρόκειται για οποιαδήποτε άλλη αγωγή, πλην των προβλεπομένων στο άρθρο 81, η διατύπωση του άρθρου 90, παράγραφος 1, αποκτά πλέον νόημα, καθόσον ορίζει ότι κάθε δικαστήριο κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένων των εξειδικευμένων, μπορεί να λαμβάνει τα σχετικά ασφαλιστικά μέτρα. Αυτό θα μπορούσε να εξηγήσει καλύτερα το υπό κρίση «προβληματικό ή αινιγματικό» [14] κείμενο.

47. Εντούτοις, δεν συμφωνώ με την ως άνω άποψη. Επιχείρημα κατ' αυτής αντλείται από τη διάρθρωση του τίτλου IX του κανονισμού 6/2002, ο οποίος αφορά τη «Δικαιοδοσία και διαδικασία σε αγωγές που αφορούν κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα» και αποτελείται από τρία τμήματα:

– το πρώτο τμήμα προσδιορίζει αυτό που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως πλαίσιο για τον προσδιορισμό του εθνικού δικαστηρίου που είναι αρμόδιο για την εκδίκαση μιας διαφοράς. Παραπέμπει στους κανόνες της Συμβάσεως των Βρυξελλών [15], οι οποίοι εφαρμόζονται ελλείψει αντίθετης διάταξης του κανονισμού 6/2002·

12 ΕΕ 1989, L 401, σ. 34.

13 Το πρωτόκολλο ρυθμίζει τη διεθνή δικαιοδοσία στο άρθρο 14 και τις εγχώριες αρμοδιότητες στο άρθρο 15.

14 Παρατηρήσεις του γενικού εισαγγελέα, σημείο 3.23.

15 ΕΕ 1998, C 27, σ. 1, ενοποιημένη έκδοση στην ΕΕ 2009, L 147, σ. 5. Ωστόσο, η παραπομπή στην εν λόγω Σύμβαση πρέπει να νοηθεί ως παραπομπή στον κανονισμό (ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2012, L 351, σ. 1) (στο εξής: κανονισμός Βρυξέλλες Ibis).

– στο δεύτερο τμήμα ενσωματώνονται οι εξαιρέσεις από την εφαρμογή του κανονισμού Βρυξέλλες Ibis. Θεσπίζονται κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας (άρθρο 82) και καθορίζονται τα αρμόδια δικαστήρια για την επίλυση διαφορών περί κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων, καθώς και οι αγωγές επί των οποίων θα αποφαίνονται (άρθρα 80 και 81)[16]. Το άρθρο 90 («Ασφαλιστικά μέτρα») εντάσσεται σε αυτό το τμήμα·

– το τρίτο τμήμα, υπό τον τίτλο «Άλλες διαφορές σχετικά με τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα», παραπέμπει στο άρθρο 79, παράγραφοι 1 και 4, για τον προσδιορισμό του αρμόδιου εθνικού δικαστηρίου[17] και κατανέμει τις εγχώριες αρμοδιότητες ως προς αγωγές άλλες από τις αναφερόμενες στο άρθρο 81. Συγκεκριμένα, απονέμει την εν λόγω αρμοδιότητα στα δικαστήρια τα οποία είναι κατά τόπο και καθ' ύλην αρμόδια για αγωγές σχετικές με εθνικό σχέδιο ή υπόδειγμα στο οικείο κράτος μέλος (άρθρο 93).

48. Η συστηματική ερμηνεία του τίτλου IX του κανονισμού 6/2002 επιβεβαιώνει το ότι ο νομοθέτης θέλησε να θεσπίσει διαφορετική μεταχείριση αφενός όσον αφορά τις αγωγές περί παραποίησης/απομίμησης και ακυρότητας κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων και αφετέρου όσον αφορά τις λοιπές αγωγές. Οι πρώτες διέπονται από τους κανόνες του δευτέρου τμήματος, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται και το άρθρο 90. Δύσκολα, επομένως, μπορεί να γίνει δεκτό ότι το εν λόγω άρθρο έχει διαφορετικό σκοπό σε σχέση με το σύνολο κανόνων (δεύτερο τμήμα) στο οποίο εντάσσεται. Με άλλα λόγια, το άρθρο 90 εφαρμόζεται και όσον αφορά τις αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων που ασκούνται στο πλαίσιο διαδικασιών οι οποίες αφορούν παραποίηση/απομίμηση και ακυρότητα κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων.

49. Η Ολλανδική Κυβέρνηση προβάλλει ως συμπληρωματικό επιχείρημα τη συμπερίληψη του άρθρου 90 εντός του δευτέρου τμήματος, χωριστά από τα άρθρα 80 και 81 του κανονισμού 6/2002. Το γεγονός ότι μεταξύ των ως άνω άρθρων παρεμβάλλονται τα άρθρα 82 έως 89, τα οποία αφορούν άλλη κατηγορία ζητημάτων, φαίνεται να υποδηλώνει την αποσύνδεση των επίμαχων αυτών άρθρων.

50. Κατά τη γνώμη μου, το επιχείρημα αυτό δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Το γράμμα των άρθρων 82 έως 89 του κανονισμού 6/2002 βρίθει παραπομπών στις προβλεπόμενες στο άρθρο 81 αγωγές, γεγονός το οποίο καταδεικνύει ότι διέπονται από την ίδια λογική, εξ ου και η συμπερίληψη όλων των εν λόγω άρθρων στο δεύτερο τμήμα του τίτλου IX. Η ίδια συλλογιστική δικαιολογεί την ένταξη του άρθρου 90 στο δεύτερο αυτό τμήμα, και ενισχύει την άποψη ότι τα ασφαλιστικά μέτρα στα οποία αναφέρεται αφορούν τις διαδικασίες του άρθρου 81 και όχι εκείνες του άρθρου 93, το οποίο εντάσσεται στο τρίτο τμήμα.

51. Επομένως, η γραμματική και η συστηματική ερμηνεία οδηγούν σε διαφορετικό συμπέρασμα από εκείνο το οποίο υποστηρίζουν ο γενικός εισαγγελέας και η Ολλανδική Κυβέρνηση. Στο ίδιο συμπέρασμα παραπέμπει η λογική του διττού συστήματος που διαχωρίζει μεταξύ εξειδικευμένων δικαστηρίων/λοιπών αρμόδιων δικαστηρίων σε κάθε κράτος μέλος, σε συνδυασμό με τις διαφορετικές λειτουργίες της λήψης ασφαλιστικών μέτρων αφενός και της αποφάσεως επί της ουσίας της διαφοράς αφετέρου.

16 Επιπλέον, ρυθμίζονται ορισμένες ιδιαιτερότητες όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής και τα αποτελέσματα της ασκήσεως των αγωγών περί παραποίησης/απομίμησης ή ακυρότητας και συμπεριλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, διατάξεις σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο, τη συνάφεια και τη δικαιοδοσία σε δεύτερο βαθμό (άρθρα 82 έως 89, 91 και 92).

17 Ελλείψει αρμόδιου δικαστηρίου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 79, παράγραφοι 1 και 4, αρμόδια ορίζονται τα δικαστήρια του κράτους στο οποίο έχει την έδρα του το Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα).

52. Αναμφίβολα, η εξειδίκευση των δικαστηρίων κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων συμβάλλει στην ενότητα της νομολογίας και στην επίτευξη ομοιόμορφης εφαρμογής των κανόνων που διέπουν, *ως προς την ουσία*, τις αγωγές παραποίησης/απομίμησης και ακυρότητας. Η ως άνω θεώρηση του ρόλου του δικαστηρίου της ουσίας διαπνέει το σύστημα του κανονισμού 6/2002: επομένως, η συγκέντρωση στο άρθρο 80 του εν λόγω κανονισμού των σχετικών με τις αγωγές του άρθρου 81 αρμοδιοτήτων σε περιορισμένο αριθμό δικαστηρίων, αποσκοπεί στην «ομοιόμορφη ερμηνεία των προϋποθέσεων κύρους των κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων» (αιτιολογική σκέψη 28).

53. Ωστόσο, ο σκοπός αυτός δεν καταλαμβάνει, κατ' ανάγκην, και τα ασφαλιστικά μέτρα, η λήψη των οποίων είναι εξ ορισμού περιορισμένη χρονικά και δεν προδικάζει (δεν πρέπει να προδικάζει) την οριστική απόφαση επί της διαφοράς.

54. Χωρίς να παραγνωρίζεται η πρακτική σημασία της αποφάσεως περί ασφαλιστικών μέτρων σε ορισμένες υποθέσεις, η εν λόγω απόφαση προϋποθέτει τη συνέχιση της κύριας διαδικασίας[18] και δεν πρέπει να κρίνει ζητήματα τα οποία θα κριθούν με την απόφαση που προκύπτει στο πλαίσιο της τελευταίας. Ο κανονισμός 6/2002 επιφυλάσσει ρητώς στα εξειδικευμένα δικαστήρια και μόνον την εκδίκαση των περίπλοκων ζητημάτων που αφορούν την ουσία της διαφοράς (όπως η παραποίηση/απομίμηση ή η ακυρότητα του σχεδίου ή υποδείγματος).

55. Αυτό συμβαίνει, παραδείγματος χάριν, στην περίπτωση της ανταγωγής, στο πλαίσιο της οποίας, σύμφωνα με το άρθρο 85, παράγραφος 1, ο εναγόμενος πρέπει να αναφέρει εάν επιθυμεί να προσβάλει το κύρος του κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος του οποίου δικαιούχος είναι ο ενάγων, όταν ο τελευταίος έχει ασκήσει αγωγή εκ των προβλεπομένων στο άρθρο 81 του κανονισμού 6/2002. Αντιθέτως, κατά το διαδικαστικό στάδιο των ασφαλιστικών μέτρων, αρκεί η εκ μέρους του εναγομένου προβολή *ενστάσεως* ακυρότητας (άρθρο 90, παράγραφος 2, του κανονισμού 6/2002)[19].

56. Η διττή αυτή μεταχείριση αποδεικνύει ότι, για τον νομοθέτη της Ένωσης, η απόφαση περί ασφαλιστικών μέτρων, ακριβώς λόγω του προσωρινού χαρακτήρα της και εν αναμονή της αποφάσεως επί της ουσίας, έχει περιορισμένη ισχύ. Το ζήτημα, δηλαδή, δεν είναι ότι ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων δεν μπορεί να λάβει υπόψη, κατά την εξέταση του fumus boni iuris ή των λοιπών προβαλλόμενων λόγων, τον (προβαλλόμενο μέσω ενστάσεως) ισχυρισμό του εναγομένου περί ακυρότητας του σχεδίου ή υποδείγματος, αλλά, καθόσον η σχετική απόφαση δεν είναι οριστική, δεν είναι αναγκαία η άσκηση ανταγωγής ή η παρέμβαση του εξειδικευμένου δικαστηρίου, το οποίο και θα κληθεί τελικώς να αποφανθεί επί του ζητήματος.

57. Εξάλλου, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι, μολονότι είναι αδιαμφισβήτητη η εξειδίκευση των δικαστηρίων κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων όσον αφορά τα οικεία ζητήματα, και τα λοιπά εθνικά δικαστήρια δεν στερούνται γνώσεων συναφώς.

58. Πράγματι, το σύστημα προστασίας των σχεδίων και υποδειγμάτων βασίζεται στη συνύπαρξη εκείνων τα οποία ισχύουν σε όλη την Ένωση και εκείνων που έχουν μόνο εθνική εμβέλεια, συνύπαρξη η οποία αποτυπώνεται στην αντίστοιχη κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των δικαστηρίων.

18 Για τον λόγο αυτό, με την απόφασή του της 12ης Ιανουαρίου 2017, ο δικαστής των ασφαλιστικών μέτρων του [πρωτοδικείου] Άμστερνταμ έταξε προθεσμία για την άσκηση αγωγής επί της ουσίας.

19 Το ισπανικό κείμενο χρησιμοποιεί, εσφαλμένα, στην εν λόγω παράγραφο την έκφραση «demanda de nulidad» [αγωγή ακυρότητας], ενώ πρόκειται στην πραγματικότητα για *ένσταση* και όχι αγωγή, κατά δικονομική έννοια. Τούτο επιβεβαιώνεται από τις άλλες γλωσσικές εκδοχές του κειμένου στις οποίες ανέτρεξα: exception de nullité, στο γαλλικό κείμενο· plea, στο αγγλικό· eccezioni di nullità, στο ιταλικό· excepção de nulidade, στο πορτογαλικό· Einwand der Nichtigkeit, στο γερμανικό.

59. Η προστασία των εθνικών σχεδίων και υποδειγμάτων εναπόκειται στα (μη εξειδικευμένα, κατά την έννοια του κανονισμού 6/2002) δικαστήρια τα οποία καθορίζονται από τη νομοθεσία κάθε κράτους μέλους, γεγονός το οποίο τους προσδίδει αδιαμφισβήτητα, αφεαυτού, εγγύτητα προς τα σχετικά ζητήματα. Στις σχετικές ένδικες διαφορές μπορούν να διατάσσουν τα ίδια ασφαλιστικά μέτρα που θα μπορούσαν, εφόσον παρίσταται ανάγκη, να ληφθούν σε διαδικασίες που αφορούν κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα [20].

60. Εξάλλου, τα εν λόγω (μη εξειδικευμένα) εθνικά δικαστήρια είναι επίσης αρμόδια να αποφαίνονται επί ορισμένων ενδίκων διαφορών που αφορούν κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 93 του κανονισμού 6/2002. Μπορούν, επίσης, να διατάσσουν ασφαλιστικά μέτρα στο πλαίσιο των ως άνω διαφορών.

61. Ως εκ τούτου, τα δικαστήρια τα οποία αποκλείονται από τη δικαιοδοσία του άρθρου 81 του κανονισμού 6/2002 αναπτύσσουν τη δραστηριότητά τους σε τομέα που τους είναι οικείος, καίτοι δεν έχουν την εξουσία να αποφαίνονται ως προς την ουσία διαφοράς που αφορά την παραποίηση/απομίμηση ή το κύρος κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος.

62. Επομένως, δεν θεωρώ ότι το επιχείρημα περί (μεγαλύτερης) εξειδίκευσης των δικαστηρίων κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων δικαιολογεί τον περιορισμό της δικαιοδοσίας των λοιπών εθνικών δικαστηρίων, όσον αφορά τα ασφαλιστικά μέτρα.

63. Κατά την Ολλανδική Κυβέρνηση, το άρθρο 90, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002, έχει την έννοια ότι τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να επιλέξουν πώς θα οργανώσουν τη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων, υπό την προϋπόθεση ότι παραμένει πάντως αρμόδιο το δικαστήριο κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων.

64. Συναφώς, υποστηρίζει ότι η δικονομική αυτοτέλεια των κρατών μελών εκτοπίζεται μόνο σε περιπτώσεις όπου υπάρχουν ρητοί κανόνες δυνάμει των οποίων μία συγκεκριμένη δικαστική αρχή πρέπει να επιφορτίζεται με συγκεκριμένες εξουσίες (όπως στην περίπτωση των άρθρων 80 και 81 του κανονισμού 6/2002). Ως εκ τούτου, τίποτα δεν εμποδίζει ένα κράτος να αποφασίσει ότι αποκλειστική αρμοδιότητα επί αγωγών περί παραποίησης/απομίμησης ή ακυρότητας, συμπεριλαμβανομένου του σταδίου των ασφαλιστικών μέτρων, θα έχουν τα εξειδικευμένα δικαστήρια κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων.

65. Η ως άνω άποψη στηρίζεται στην ερμηνεία του άρθρου 90, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 ως αμιγώς εξουσιοδοτικής διατάξεως: τα κράτη μέλη «μπορεί» να αξιοποιήσουν τη δυνατότητα ανάθεσης της αρμοδιότητας λήψης ασφαλιστικών μέτρων στα μεν ή στα δε δικαστήρια (με την επιφύλαξη του προαναφερθέντος ορίου, που έγκειται στη συμπερίληψη, σε κάθε περίπτωση, των δικαστηρίων κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων).

66. Φρονώ, ωστόσο, ότι η χρήση της λέξης «μπορεί» στην ως άνω διάταξη έχει άλλη έννοια, περισσότερο σύμφωνη προς τον σκοπό της διατάξεως. Η δυνατότητα επιλογής δεν αναφέρεται στα κράτη μέλη, αλλά στους συμμετέχοντες στη διαδικασία. Ακριβώς λοιπόν για λόγους που άπτονται της υπεράσπισης των συμφερόντων των εν λόγω προσώπων και της εγγύτητας των δικαιοδοτικών οργάνων τα οποία καλούνται να δώσουν επειγόντως [21] λύση, έστω και προσωρινή, τους παρέχεται η δυνατότητα προσφυγής είτε στα εξειδικευμένα είτε στα τακτικά δικαστήρια.

20 Όπως προανέφερα (υποσημείωση 8), ο κανονισμός 6/2002 δεν περιέχει ειδικές διατάξεις σχετικά με την τυπολογία των εν λόγω μέτρων, το καθεστώς των οποίων ρυθμίζεται από τη νομοθεσία κάθε κράτους μέλους σχετικά με τα εθνικά σχέδια και υποδείγματα.

21 Τούτη την ερμηνεία δίδει η Επιτροπή, η οποία επισημαίνει ότι οι πολίτες θα πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους ένα γεωγραφικά κοντινό τους δικαιοδοτικό όργανο, ενώπιον του οποίου να μπορούν να αιτηθούν επείγουσα προστασία, γεγονός το οποίο καθιστά την εξειδίκευση ζήτημα δευτερεύουσας σημασίας. Αναφέρει εν είδει παραδείγματος την ανάγκη διαφυλάξεως αποδεικτικών στοιχείων τα οποία κινδυνεύουν να εκλείψουν, καθώς επίσης τη διάθεση προϊόντων παραποίησης/απομίμησης από ένα συγκεκριμένο σημείο διανομής, όπως ένα λιμάνι ή ένα εργοστάσιο.

67. Ως εκ τούτου, η εν λόγω διάταξη πρέπει να ερμηνεύεται από την οπτική των δικαιούχων του απορρέοντος από τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα δικαιώματος, οι οποίοι επιδιώκουν τη δικαστική προστασία αυτού. Αυτό που εξασφαλίζεται, κατ' ουσίαν, είναι η δημιουργία ενός πιο *γενναιόδωρου* μέσου προσωρινής ένδικης προστασίας, το οποίο χαρακτηρίζεται πρωτίστως από αποτελεσματικότητα [22], ενώ, όσον αφορά την ουσία, υπερισχύει η ανάγκη εξειδίκευσης για την κρίση των αγωγών περί παραποίησης/απομίμησης ή ακυρότητας.

68. Θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι, στην περίπτωση αυτή, η συμπερίληψη των δικαστηρίων κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων θα ήταν περιττή, ωστόσο κάτι τέτοιο δεν ισχύει. Το κλειδί βρίσκεται στη διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 90, δυνάμει της οποίας:

– εάν ο ενδιαφερόμενος επιλέξει να ζητήσει τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων ενώπιον του δικαστηρίου κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων, τα μέτρα που θα διατάξει το τελευταίο εφαρμόζονται στο έδαφος οποιουδήποτε κράτους μέλους·

– εάν ο ενδιαφερόμενος επιλέξει να υποβάλει τη σχετική αίτηση ενώπιον άλλων εθνικών δικαστηρίων, πέραν των εξειδικευμένων, η ισχύς των ασφαλιστικών μέτρων που θα διατάξουν τα πρώτα περιορίζεται στο οικείο κράτος μέλος.

69. Η τελευταία περίοδος του άρθρου 90, παράγραφος 3, του κανονισμού 6/2002 επιβεβαιώνει ακριβώς τα ανωτέρω. Η διάταξη σύμφωνα με την οποία «αυτή η δικαιοδοσία [του δικαστηρίου κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων] [να διατάσσει ασφαλιστικά μέτρα τα οποία εφαρμόζονται στο έδαφος οποιουδήποτε κράτους μέλους] είναι αποκλειστική» δεν θα ήταν αναγκαία, εάν τα λοιπά δικαστήρια δεν ήταν αρμόδια να διατάσσουν ασφαλιστικά μέτρα στο πλαίσιο διαδικασίας επί αγωγής παραποίησης/απομίμησης ή ακυρότητας κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων.

70. Εν συνόψει, η δυνατότητα λήψης ασφαλιστικών μέτρων από τα εθνικά δικαστήρια (κατά την προεκτεθείσα έννοια) διασφαλίζει την παροχή έννομης προστασίας που είναι σύμφυτη με αυτού του είδους τις διαδικασίες, η οποία χαρακτηρίζεται από τον επείγοντα χαρακτήρα της κατάστασης, χωρίς, υπογραμμίζω, να μπορεί να εξεταστεί σε βάθος, στο οικείο στάδιο της διαδικασίας, η ουσία της διαφοράς, η κρίση περί της οποίας εναπόκειται αποκλειστικά στα δικαστήρια κοινοτικών σχεδίων και υποδειγμάτων.

V. Πρόταση

71. Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα ερωτήματα του Hoge Raad der Nederlanden (Ανωτάτου Δικαστηρίου των Κάτω Χωρών) ως εξής:

«Το άρθρο 90, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 6/2002 του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2001, για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα, έχει την έννοια ότι τα εθνικά δικαστήρια που είναι αρμόδια για εθνικά σχέδια και υποδείγματα έχουν την εξουσία να διατάσσουν ασφαλιστικά μέτρα στο πλαίσιο διαδικασίας που αφορά την παραποίηση/απομίμηση ή το κύρος κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος, ως προς την οποία αρμόδια να αποφανθούν επί της ουσίας είναι τα υποδεικνυόμενα σύμφωνα με το άρθρο 80, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού εθνικά δικαστήρια.»

22 Στο πεδίο της διανοητικής ιδιοκτησίας, η προσωρινή προστασία διαδραματίζει θεμελιώδη ρόλο προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι ο δικαιούχος διαθέτει, χωρίς να θίγονται τα δικαιώματα υπεράσπισης του άλλου μέρους, μέσα έννομης προστασίας τα οποία έχουν αναλογικό χαρακτήρα, προτού ληφθεί απόφαση επί της ουσίας [αιτιολογική σκέψη 22 της οδηγίας 2004/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΕΕ 2004, L 157, σ. 45· διορθωτικό στην ΕΕ 2004, L 195, σ. 16)].